

Informacije o zakonu o boravku u domovima

Osnovno pravo na slobodu kretanja je ljudsko pravo. U Austriji je deo saveznog ustava kroz zakon o „Zaštiti lične slobode“. Ograničenja ovog osnovnog prava moguća su samo na osnovu zakonskih odredbi.

Za **ustanove za decu i omladinu, kao i za specijalne škole i vanškolske centre**, Zakon o boravku u domovima reguliše uslove pod kojima se može ograničiti pravo na slobodu kretanja.

Ograničavanje slobode

Ako je osobi o kojoj se brine ili koja se neguje onemogućeno da se kreće sa jednog mesta na drugo protiv ili bez njene volje, to se naziva ograničenjem slobode. U tu svrhu se koriste mehanička, elektronska ili medikamentalna sredstva.

Da bi se ispunili zakonski uslovi za takvu meru, dotična osoba mora biti osoba sa mentalnom bolešću ili intelektualnim smetnjama. Mora postojati ozbiljan i značajan rizik za pogođenu osobu ili za one oko njih. Mera ograničavanja slobode mora biti srazmerna opasnosti. To znači, da to mora biti prikladno i apsolutno neophodno. U svakom slučaju, alternative se moraju prethodno isprobati.

Ograničavanje slobode treba da bude samo poslednje sredstvo.

Ograničenja prema maloletnicima koja se smatraju tipičnim za njihov uzrast nisu ograničenje slobode u smislu Zakona o boravku u domovima. Primer za ovo je vezivanje malog deteta u kolica.

Ne postoje opšteprimenljivi kriterijumi za procenu da li je neka mera tipična za starosnu grupu. Odluke se uvek moraju donositi od slučaja do slučaja. Ako ste u nedoumici, ima smisla to prijaviti zastupniku štićenika.

Pedagoška uprava mora narediti svako ograničenje slobode i o tome obavestiti dotičnu osobu. To znači da pogođena deca/mladi ljudi moraju biti obavešteni o razlogu, vrsti i trajanju. Ovo takođe mora biti zabeleženo u dokumentaciji.

Nakon toga je neophodno to prijaviti zastupniku štićenika. Mere koje ograničavaju slobodu moraju se redovno proveravati da bi se videlo da li su i dalje neophodne. Ako se koriste duže od 48 sati, potrebno je pribaviti medicinsko odobrenje.

Zastupanje štićenika

Zastupnici štićenika direktno na licu mesta proveravaju da li su ograničenja slobode neophodna i odgovarajuća. Da bi to uradili, oni razgovaraju sa dotičnim detetom/mladom osobom, osobljem i upravom ustanove. Oni pregledaju dokumentaciju i medicinsku dokumentaciju.

Zastupnici štićenika ili rukovodstvo ustanove mogu se obratiti okružnom sudu za preispitivanje mere(a) ograničavanja slobode. Time se održava minimalni standard ljudskih prava, prema kojem svaka osoba čija je sloboda ograničena ima pravo na suđenje pred nezavisnim sudom. Tako se odlučuje da li je ograničenje slobode prihvatljivo.

Obuka

Predstavnici štićenika takođe nude obuku o primeni zakona o boravku u domovima. Ako ste zainteresovani, kontaktirajte nas:

bewohnervertretung@vertretungsnetz.at

